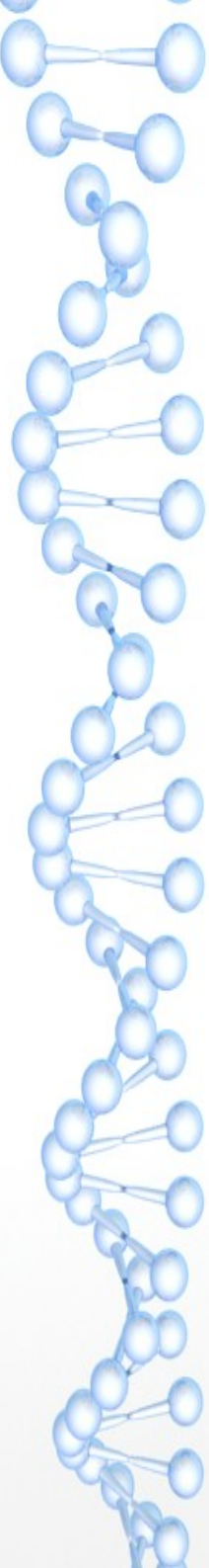

Aprenentatge i avaluació orientats a competències

Contingut

- I. Introducció: metodologia
- II. Avaluació orientada a competències

I. Introducció: metodologia

- Docència orientada a competències
- Concepte de situació didàctica
- Tipus de situacions didàctiques
- Metodologies orientades a competències
- Productes resultants de les situacions didàctiques

Docència orientada a competències

- El professor és un “facilitador” de l'aprenentatge
- Dissenya situacions que afavoreixen la participació activa i la interacció social (intercanvi de idees i de informació)
- Caldrà motivar a l'alumne, proporcionar informació acurada i suport, preparar mecanismes de control i regulació

Situacions didàctiques

- Una situació sempre està relacionada amb un conjunt de competències
- Ha de generar necessitats d'aprenentatge, en l'estudiant i en el grup
- Les necessitats es resolten fent activitats, preferentment en grup
- Especifica uns nivells d'exigència (indicadors) respecte al procés i també respecte al producte final
- Especifica formes qualitatives d'avaluació

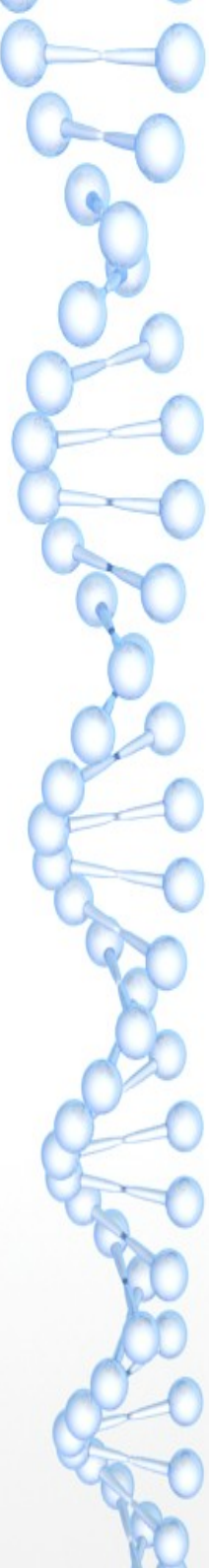
Activitats didàctiques: tipus

- **Nivell I:** no col·laboratiu. Exemples: respondre un qüestionari, llegir apunts.
- **Nivell II:** col·laboratiu. Es creen grups de treball, s'assignen tasques i fonts d'informació, es crea nou coneixement, es presenta el producte, com ara un portfoli, un vídeo, un mapa conceptual, etc.
- **Nivell III:** projectes transversals. Necessiten la col·laboració de més d'un professor, en més d'una assignatura.

Metodologies orientades a competències

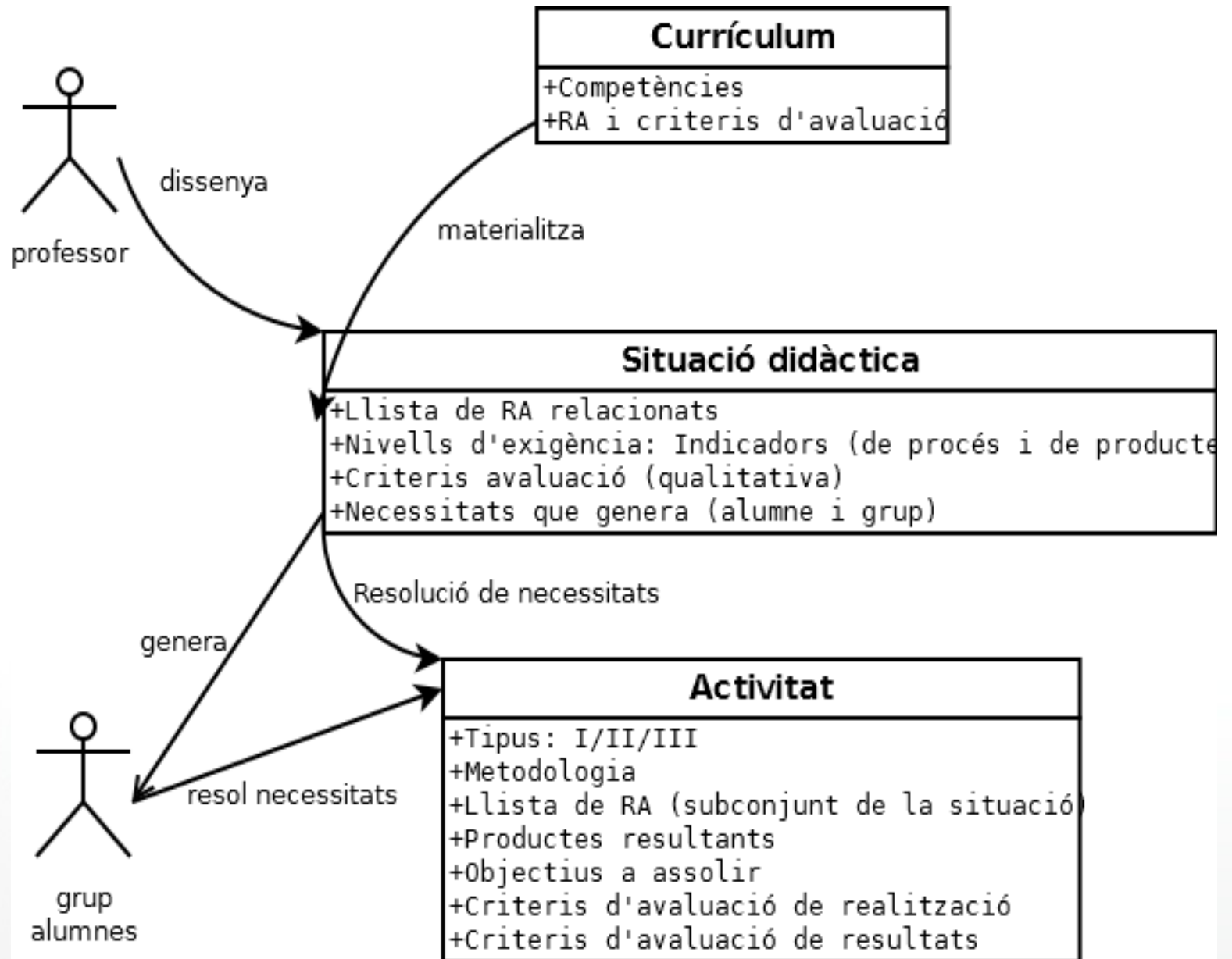
- Aprenentatge basat en problemes
- Aprenentatge basat en casos reals
- Realització de projectes en grup
- Aprenentatge cooperatiu
- (. . .)

Productes resultants de les situacions didàctiques

- Portfoli de evidències
- Mapes mentals i conceptuals
- Vídeos
- Exposició i debats
- Documents
- (. . .)

Esquema situació didàctica

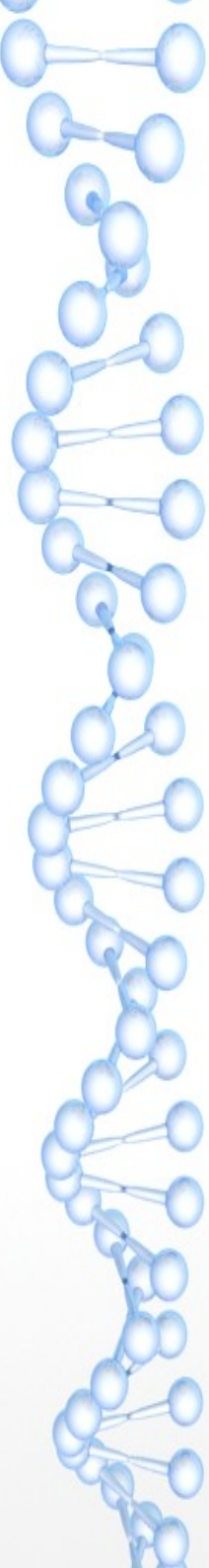
II. *Avaluació orientada a competències*

- Conceptes
- Avaluació formadora
- Instruments per l'avaluació formadora

Avaluació orientada a competències

- L'avaluació no pot limitar a un sol tipus de prova centrat en la repetició de continguts i que pretengui exclusivament arribar a una qualificació.
- És una oportunitat per promoure l'aprenentatge de determinades competències entre els alumnes
- Ha de servir per que els alumnes coneguin el seu nivell de competències, els faci conscients de les seves capacitats per a la resolució de tasques i els mostri els seus punts febles i forts

Avaluació formadora

- Avaluació formadora: forma part del procés formatiu
- Fomenta l'autoregulació, l'autonomia i el protagonisme de l'estudiant
- És a tres bandes: estudiant, grup d'estudiants, professor
- Podem usar simultàniament l'avaluació formadora durant el procés d'aprenentatge i també l'avaluació final del producte.

Instrumentos per l'avaluació formadora

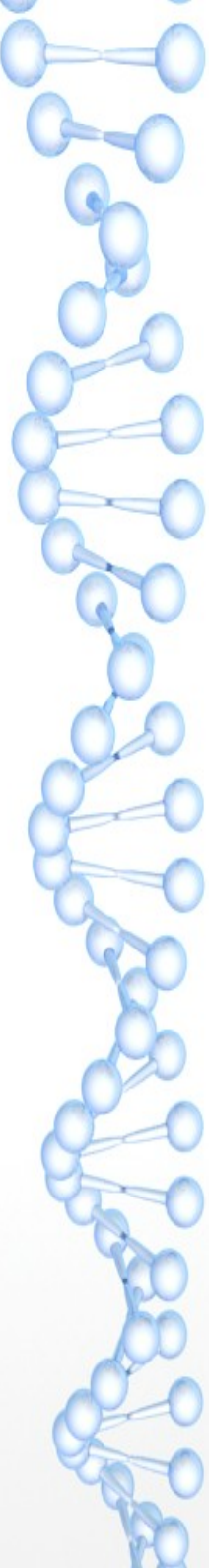
- Objectius a assolir clars i interioritzats per l'alumne: exposició i posta en comú. Mapes conceptuais, converses en grup, És el punt de partida del procés.
- L'alumne planifica l'acció, ajudat per el professor: bases d'orientació o mapa d'aprenentatge
- Diari de classe: què s'ha fet, com, què s'ha après, que no s'ha entès prou bé
- Criteris d'avaluació compartits amb l'alumne, el grup proposa el seus propis criteris, un cop entesos els objectius.
- Co-avaluació entre alumnes.

Instrument per l'avaluació formadora: co-avaluació

El quadre 10 reproduceix una **activitat de coavaluació**, en la qual s'han definit uns criteris de realització que primer s'han discutit i pactat. Els estudiants, en petit grup, havien escrit la seva proposta de criteris, després d'haver començat a aprendre'n el procediment. Posteriorment es van posar en comú i consensuar, ajudats pel professorat. En aquest cas, els criteris de resultats no es van explicitar més enllà dels tradicionals "bé", "regular" o "malament", però se'ls demanava que concretessin els aspectes a millorar en la construcció feta per un company o una companya.

Activitat: Construir un diagrama de sectors per representar informacions				
Nom de l'alumne/a que ha construït el diagrama:				
Nom de l'alumne/a que l'avalua:				
Criteris:	B	R	M	Què li recomano per millorar:
1. Ha construït una taula on figuren els percentatges i els valors dels angles.				

la tasca del professorat se centra més en promoure sistemes que afavoreixin l'avaluació/regulació entre iguals i l'autoavaluació, que no pas a "corregir" de forma unilateral moltes produccions de l'alumnat.

Instrumentos per l'avaluació formadora: port-foli

El contingut pot ser qualsevol producció realitzada, individualment o en petit grup, acompanyada d'una reflexió personal del tipus "diari de classe". És idoni que inclogui la seva visió inicial dels objectius del treball a realitzar, bases d'orientació que explicitin l'anticipació de l'acció (què hauran de fer o pensar per realitzar un determinat tipus de tasques), mapes conceptuals que organitzin les relacions entre els principals conceptes, i contractes o altres instruments que explicitin la seva representació dels criteris d'avaluació.

Pot incloure també els esborranys i les versions finals d'un treball, per evidenciar els canvis, i fer referència a descobriments, preocupacions, recursos utilitzats, bibliografia consultada, fotografies, coavaluacions, és a dir, tot allò que pugui constituir una "biografia" del treball realitzat. També és normal que inclogui una activitat d'avaluació final i l'autoreflexió sobre els resultats. S'incidirà especialment a demanar a l'alumnat que reconegui què ha après i quines dificultats té.

Tasques d'avaluació competencial

En qualsevol cas, és imprescindible que les tasques d'avaluació orientades a valorar el nivell de desenvolupament competencial siguin contextualitzades, productives i complexes:

- S'entén per **contextualitzada** una tasca que planteja un problema o situació que té a veure amb la realitat i que demana aprofundir en com actuar i per què. Sovint es relaciona amb l'anàlisi d'un cas, que pot ser fictici o, millor, real, a partir d'una notícia apareguda en un mitjà de comunicació o d'altres fonts. Convé que la persona destinatària de les reflexions i propostes sigui diferent del docent, perquè reconegui que els seus aprenentatges serveixen més enllà de l'escola i perquè s'esforci en comunicar les seves idees de manera que s'entenguin (quadre 13). Normalment, les tasques d'avaluació tenen poc sentit per a l'alumnat perquè s'han d'explicar idees a una persona que ja ho sap tot.

S'entén per **productiva** una tasca que no reproduïx literalment les activitats realitzades per aprendre, tot i que formi part de la mateixa família. La competència passa per demostrar la capacitat per aplicar els sabers apresos a la interpretació de nous fets i a l'actuació en noves situacions, diferents dels treballats a classe. Si es plantegen diferents qüestions, algunes poden ser reproductives, però la majoria han de tendir a avaluar si l'alumnat és capaç de transferir coneixements a noves situacions (quadre 14).

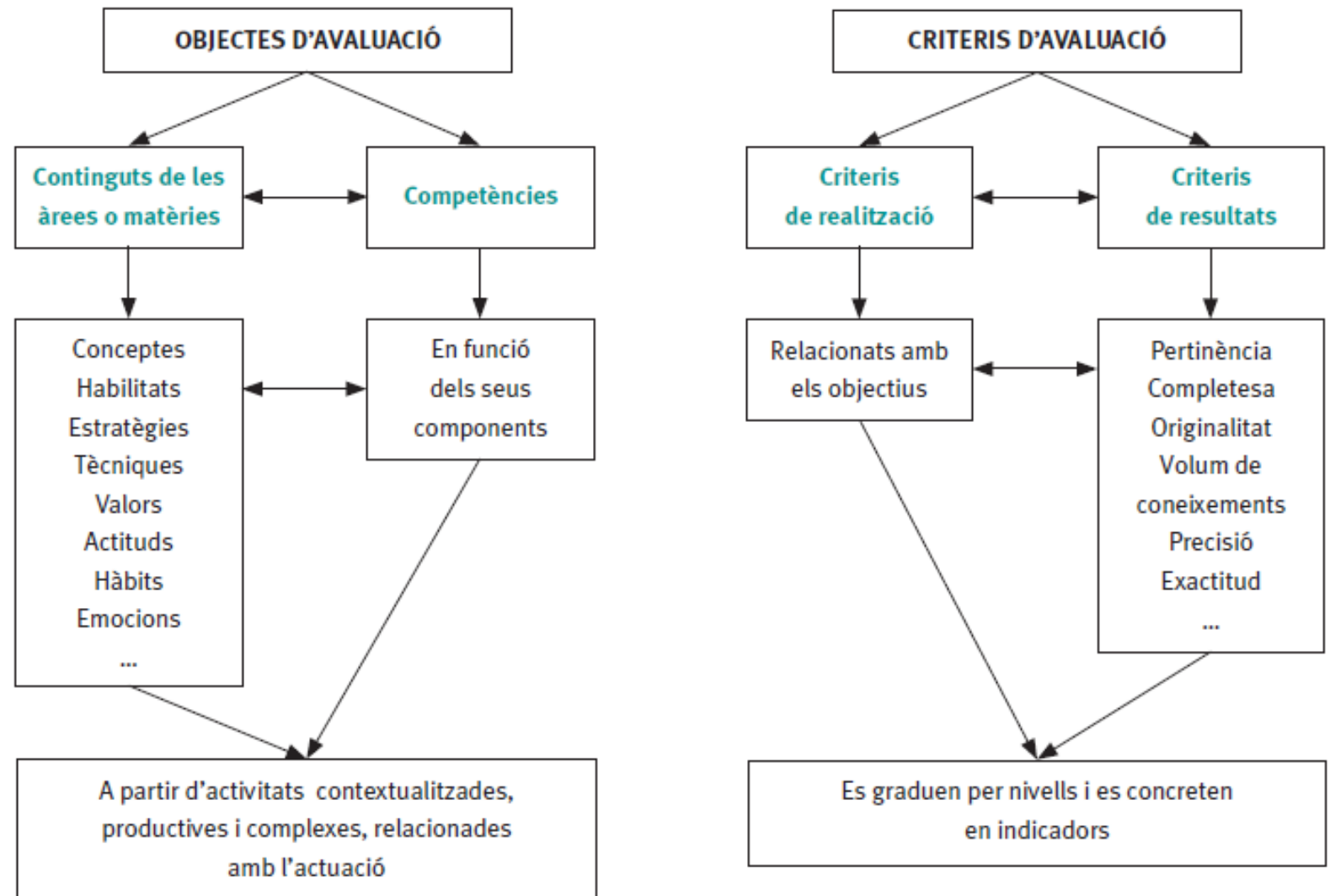

Tasques d'avaluació competencial

S'entén per **complexa** una tasca d'avaluació que, per donar-hi resposta, obliga l'alumnat a mobilitzar sabers ben diversos i a interrelacionar-los. No es tracta tant de fer moltes preguntes per comprovar si sap aplicar cadascun dels coneixements en l'anàlisi de la situació-problema, sinó per comprovar si sap fer-ho de manera integrada. Una tasca complexa no necessàriament comporta haver de relacionar disciplines diverses tot i que, com a mínim, sempre s'hauran d'aplicar habilitats comunicatives (quadre 15).

Avaluació competencial

AVALUACIÓ D'APRENTATGES COMPETENCIALS

Rúbriques (matrius d'avaluació competencial)

Activitat escollida per avaluar resultats d'aprenentatge: Lectura crítica d'un article periodístic i elaboració d'un text argumentant el propi punt de vista tenint en compte els coneixements científics apresos (*per avaluar components de les competències comunicativa —lectura crítica i argumentació—, d'autonomia personal —pensament crític— i en el coneixement i interacció amb el món físic —coneixement concret que ha d'utilitzar per comprendre la lectura i fonamentar l'argumentació pròpia—*).

Criteris d'avaluació de realització	Criteris d'avaluació de resultats (a concretar en indicadors en funció del contingut de la lectura i el curs)			
	Nivell 3 (expert)	Nivell 2 (avançat)	Nivell 1 (aprenent)	Nivell 0 (novell)
Identificar les idees clau de l'article.	Identifica totes les idees clau, les interrelaciona i les expressa amb paraules pròpies, d'una manera pertinent.	Identifica algunes de les idees clau i les expressa amb paraules pròpies, d'una manera pertinent.	Identifica algunes de les idees clau, a partir de reproduir literalment el que es diu al text.	Cita idees no pertinents.
Identificar el propòsit de l'autor, les suposicions que fa i el seu punt de vista.	Identifica, justificant-ho i de manera coherent, el punt de vista de l'autor, les suposicions que fa i que el seu propòsit és informar i crear polèmica.	Identifica, sense justificar-ho, el punt de vista de l'autor, algunes de les suposicions que fa i que el seu propòsit és informar i crear polèmica.	S'intueix que identifica el punt de vista de l'autor i les suposicions que fa reproduint frases literals del text. Creu que l'únic propòsit és informar.	Escriu idees irrellevants o que no es poden inferir a partir del text.